

BIBLIA

ABECĂ

DUMNEZEIASCĂ SCRIPTURĂ a Vechiului și a Noului Testament

Tipărită întâia oară la 1688 în timpul lui
ȘERBAN VODĂ CANTACUZINO
Domnitorul Țării Românești
și cu osârdia logofătului
CONSTANTIN BRÂNCOVEANU

EDIȚIE JUBILIARĂ
ÎN FACSIMIL ȘI TRANSCRIERE,
RETIPĂRITĂ CU BINECUVÂNTAREA

PREAFERICITULUI PĂRINTE
DANIEL
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ
BUCUREȘTI - 2018

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i> al Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române	VII
<i>Biblia</i> adecă <i>Dumnezeiasca Scriptură</i>	XXIII
Stihuri 8 asupra stemei prealuminatului domn Ioan Șerban Cantacozino Basarab voievod	XXV
[Predoslovia Domnitorului <i>Ioan Șerban Cantacuzino</i>]	XXVII
[Predoslovia Patriarhului Ierusalimului, <i>Dositheiu</i>]	XXXIII
A cărților Dumnezăieștii Scripturi deslușire (transcriere și note: I. C. Chițimia; revizie: Mihai Mitu)	XXXIX

TESTAMENTUL VECHI

FACEREA (transcriere și note: <i>Viorica Pamfil</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	1
IEȘIREA (transcriere și note: <i>Viorica Pamfil</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	39
PREOȚIA (transcriere: <i>Teodor Bodogae</i> ; revizie: <i>Al. Ciurea</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	70
NUMERILE (transcriere: <i>Liviu Onu</i> , <i>Al. Ciurea</i> ; revizie: <i>Mihai Mitu</i> ; note: <i>Al. Ciurea</i> , <i>Mihai Moraru</i>)	93
A DOUA LEAGE (transcriere: <i>Anca Cristina Gherman</i> ; revizie: <i>Magdalena Georgescu</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	124
IISUS NAVI (transcriere și note: <i>Mihai Gherman</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	153
JUDECĂTORII (transcriere: <i>Aurelia Mihailovici</i> ; revizie: <i>Mariana Costinescu</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	173
RUTH (transcriere: <i>Stela Toma</i> ; revizie și note: <i>Mariana Costinescu</i>)	192
A ÎMPĂRĂȚIILOR, CEA DENTÎIU (transcriere și note: <i>Alexandra Moraru</i> ; revizie: <i>Magdalena Georgescu</i>)	194
A ÎMPĂRĂȚIILOR, A DOUA (transcriere și note: <i>Mihai Moraru</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	220
A ÎMPĂRĂȚIILOR, A TREIA (transcriere și note: <i>Alexandra Moraru</i> ; revizie: <i>Magdalena Georgescu</i>)	241
A ÎMPĂRĂȚIEI, A PATRA (transcriere și note: <i>Mihai Moraru</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	265
CARTEA ÎNTÎIA PARALIPOMENON (transcriere: <i>Ileana Zamfirescu</i> ; revizie și note: <i>I. C. Chițimia</i>)	287
CARTEA A DOUA PARALIPOMENON (transcriere și note: <i>Octavian Schiau</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	308
ESDRAS (transcriere și note: <i>Zamfira Mihail</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	335
NEEMIA (transcriere și note: <i>Zamfira Mihail</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	344
ESTHIR (transcriere și note: <i>Zamfira Mihail</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	354
IOV (transcriere și note: <i>Zamfira Mihail</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	363
PSALTIREA (transcriere și note: <i>Stela Toma</i> ; revizie: <i>Mariana Costinescu</i>)	382
PARIMIILE LUI SOLOMON (transcriere și note: <i>Mihai Mitu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	429
CARTEA ECLISIASTULUI (transcriere și note: <i>Mihai Mitu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	446
CÂNTAREA CÂNTĂRILOR (transcriere: <i>Stela Toma</i> ; revizie și note: <i>Mariana Costinescu</i>)	452
ISAIA (transcriere: <i>Valentin Chelaru</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	455
IEREMIA (transcriere și note: <i>I. R. Mircea</i> ; revizie: <i>Pandele Olteanu</i> , <i>I. C. Chițimia</i>)	492
PLÎNSURILE IEREMIEI (transcriere și note: <i>I. C. Chițimia</i> ; revizie: <i>Mihai Mitu</i>)	529
IEZECHIL (transcriere și note: <i>Magdalena Georgescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	534
DANIIL (transcriere: <i>Cătălina Velculescu</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	572
IOSIA (transcriere: <i>Cătălina Velculescu</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	583
IOIL (transcriere: <i>Cătălina Velculescu</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	588

AMOS (transcriere: <i>Cătălina Velculescu</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	590
AVDIU (transcriere: <i>Cătălina Velculescu</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	595
IONA (transcriere: <i>Cătălina Velculescu</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	595
MIHEA (transcriere: <i>Cătălina Velculescu</i> ; revizie: <i>Florentina Zgraon</i>)	597
NAUM (transcriere și note: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	600
AVVACUM (transcriere și note: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	601
SOFONIA (transcriere și note: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	603
AGGHEU (transcriere și note: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	604
ZAHARIA (transcriere și note: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	606
MALEAHI (transcriere și note: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	612
[PSALMUL 151] (transcriere: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	614
TOVIT (transcriere: <i>Mihai Mitu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	614
IUDITH (transcriere și note: <i>Mihai Mitu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	621
VARUH (transcriere și note: <i>Mihai Mitu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	632
CARTE TRIMISĂ A IEREMIEI (transcriere și note: <i>Mihai Mitu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	636
CÂNTAREA A TREI SFINȚI CUCONI (transcriere: <i>Mihai Mitu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>)	638
ESDRA III (transcriere: <i>Sabina Stroescu</i> ; revizie și note: <i>I. C. Chițimia</i>)	639
ÎNȚELEPCIUNEA LUI SOLOMON (transcriere: <i>Sabina Stroescu</i> ; revizie și note: <i>I. C. Chițimia</i>)	652
ÎNȚELEPCIUNEA LUI IISUS, FIIUL LUI SIRAH (transcriere și note: <i>Florentina Zgraon</i> ; revizie: <i>Magdalena Georgescu</i>)	664
A SOSANNEI ISTORIE (transcriere: <i>Florentina Zgraon</i> ; revizie: <i>Magdalena Georgescu</i>)	691
PENTRU A BĂLAURULUI VIL TOPIRE (transcriere: <i>Florentina Zgraon</i> ; revizie: <i>Magdalena Georgescu</i>)	693
AL MACCAVEILOR CUVÂNT DENTÎIU (transcriere: <i>I. Rizescu</i> ; revizie: <i>Pandele Olteanu</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	694
AL MACCAVEILOR CUVÂNT AL DOILEA (transcriere: <i>I. Rizescu</i> ; revizie: <i>Pandele Olteanu</i> ; note: <i>Mihai Moraru</i>)	716
AL MACCAVEILOR CUVÂNT AL TREILEA (transcriere și note: <i>I. C. Chițimia</i> ; revizie: <i>Mihai Mitu</i>)	733
A LUI IOSIP LA MACAVEI CARTE (transcriere și note: <i>I. C. Chițimia</i> ; revizie: <i>Mihai Mitu</i>) ...	740

TESTAMENTUL NOU

DE LA MATTHEI SVÎNTA EVANGHELIE (transcriere: <i>Stela Toma</i> ; revizie și note: <i>Mariana Costinescu</i>)	751
EVANGHELIA DE LA MARCO (transcriere și note: <i>Florentina Zgraon</i> ; revizie: <i>Magdalena Georgescu</i>)	774
EVANGHELIA DE LA LUCA (transcriere și note: <i>Ecaterina Ionașcu</i> ; revizie: <i>I. C. Chițimia</i>) ...	788
EVANGHELIA DE LA IOAN (transcriere și note: <i>Pandele Olteanu</i> ; revizie: <i>Dan Simonescu</i>) ...	813
FAPTELE APOSTOLILOR (transcriere: <i>N. Șerbănescu</i> ; revizie și note: <i>Mariana Costinescu</i>) ...	831
CEA CĂTRĂ RÎMLEANI CARTE TRIMISĂ (transcriere și note: <i>I. C. Chițimia</i> ; revizie: <i>Mihai Mitu</i>)	855
CEA CĂTRĂ CORINTHEANI CARTE TRIMISĂ DENTÎIU (transcriere și note: <i>Pandele Olteanu</i> ; revizie: <i>Dan Simonescu</i>)	865
CĂTRĂ CORINTHEANI CARTE TRIMISĂ A DOUA (transcriere și note: <i>Pandele Olteanu</i> ; revizie: <i>Dan Simonescu</i>)	874
CĂTRĂ GALATEANI CARTE TRIMISĂ A LUI PAVEL (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	881
CEA CĂTRĂ EFESEANI CARTE TRIMISĂ A LUI PAVEL (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	884
CEA CĂTRĂ FILIPIANI CARTE TRIMISĂ (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	887
CEA CĂTRĂ COLASEIANI CARTE TRIMISĂ (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	890

CEA CĂTRĂ SOLONEANI CARTE TRIMISĂ A LUI PAVEL DENTÎIU (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	892
CEA CĂTRĂ SOLONEANI CARTE TRIMISĂ, A DOUA (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	894
CEA CĂTRĂ TIMOTHEU CARTE TRIMISĂ DENTÎIU (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	895
CĂTRĂ TIMOTHEIU CARTE TRIMISĂ A DOUA (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	898
CEA CĂTRĂ TIT CARTE TRIMISĂ A LUI PAVEL (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	900
CEA CĂTRĂ FILIMON CARTE TRIMISĂ A LUI PAVEL (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	901
CEA CĂTRĂ EVREI CARTE TRIMISĂ A LUI PAVEL (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	902
A LUI IACOV CARTE TRIMISĂ PRESTE TOT (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	909
A LUI PETR CEA PRESTE TOT CARTE TRIMISĂ CEA DENTÎIU (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	912
CARTE TRIMISĂ A LUI PETR PRESTE TOT A DOUA (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	914
CARTE TRIMISĂ A LUI IOAN CEA DENTÎIU PRESTE TOT (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	916
CARTE TRIMISĂ A LUI IOAN ADEVERITĂ A DOUA (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	919
CARTE A LUI IOAN A TREIA (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	919
CARTE TRIMISĂ A IUDEI ADEVERITĂ (transcriere și note: <i>Mariana Costinescu</i> ; revizie: <i>Alexandra Moraru</i>)	920
APOCALIPSIS A LUI IOAN BOGOSLOVUL (transcriere și note: <i>Mihai Gherman</i> ; revizie: <i>Mihai Moraru</i>)	921
[EPILOG]	933
GLOSAR	934
NOTE	949
NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	973
UN MONUMENT DE VALOARE LITERARĂ PERENĂ – BIBLIA LUI ȘERBAN CANTACUZINO (1688), de Prof. univ. dr. doc. I. C. Chițimia	978

IOAN ȘĂRBAN CANTACUZINO

BASARABĂ Voievod, den mila lui Dumnezeu Domnu și biruitoriu
a toată Ugrovlahia

**Celor ce să află lăcuidori supt stăpînirea noastră, preasfințitului mitropolit Chir
Theodosie, iubitorilor de Dumnezeu episcopi, preacuveoșilor egumeni, smeriților preoți,
blagorodnicilor boiari și tuturor celorlalți, pravoslavnicilor
creștini, cel de la Dumnezeu ajutoriu poftim!**

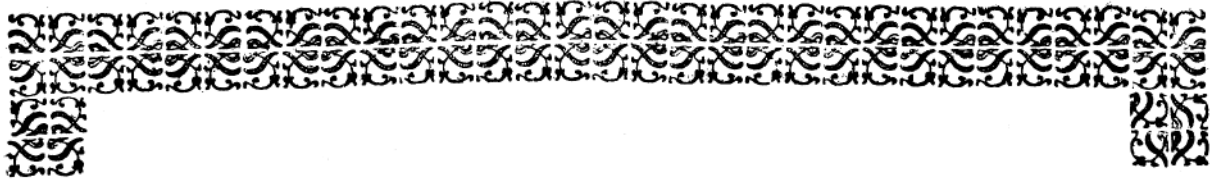
rînd să să ducă den lumea aceasta preabunul și unul putearnic Dumnezeu, Domnul nostru, Iisus Hristos, și numărînd în mîinile credincioșilor slugilor Sale talantul cel de trebuință, cu mare arătare le-au poruncit, zicînd: „Neguțitorii pînă voi veni!“ . „Pentru ce aceasta?“ , poate-să mira cineva. Dară nu era cu puțință să lase la iubiții Lui mai trebuincioasă și mai folositoare învățatură și vreadnică ca să o povestească la fiii lor, și cînd vor șădea în casă, și cînd vor îmbla în cale, și stînd, și culcîndu-se, și tocma să zicu după cum au zis Moisi, vreadnică să o poarte semn pre mîinile lor și neclătita înaintea ochilor lor, scrisă pre pragurile ușilor caselor lor. Și măcară de ar fi fost cu puțință o învățatură părintească ca aceasta, ca un sunet unii cerești trîmbițe să răsune la urechile tuturor celor ce cred în Iisus, ca să poată la cei grijnici să aște pofta și dragostea, iară de la cei leaneș să scuture trîndăvia și răutatea, de vreme ce vedem neamul omenesc, cel ce iaste de Dumnăzău cu oarece mai puțin decît îngerii zidit, la mare negriji aflîndu-se, neconoscîndu-ș blagorodnia și cinstea lui, ce împletecîndu-se în mii de mincenoase și nefolositoare învăluiale, atîta cît a îndemna și pre înțeleptul Solomon să strige cu mîhnire mare: „Văzut-am toate ceale ce-s făcute supt soare și, iată, toate-s deșertare și voie de duh“. Văzut-au înțeleptul acela, și noi în toate zilele, cu mare pagubă ispitim, precum am zis, că neamul omenesc urmează numai lucrurile ceale deșarte, și pînă într-atîta să lenevi, și a huli, și a bațjocori. Au de săvîrșit, au spre cea mai multă parte pre cea de tot folositoare și scumpă neguțitorie care i-au poruncit Dumnezeu, neputînd ea să tragă pre om la dînsa, nici darurile care-i pune înaintea înțelepciunea cînd să apucă de dînsa, nici muncile cu care îl înfricoșază cînd să întoarce de cătră dînsa, zicînd: „Pînă cînd, pruncilor, iubiți deșărtarea?“ Pentru această ciudată neguțitorie trimite Domnul pre slugile Sale, chemînd pre toți, și toți să cură cu pricini: unul că „m-am însurat de am luat muiare“, altul „părechi de boi am cumpărat“, și cealealalte pricini cu păcat, neavînd nici o grije de cina cea dulce a dumnezeieștii mease. Cu adevărat mare nesimțire iaste a socoti pre înșine, întru o foamete de săvîrșit, a fi sătui, și întru nenorociri, a fi fericiți, și la sărăcia cea de cereștile comori, a fi foarte bogați. Nu vom putea într-alt chip să ne deșteptăm sufletele den somnul cel greu al trupului acestui deșărt, care pînă la cea de apoi să strică, fără decît cu cea folositoare aducere aminte de porunca lui Hristos, la care ne îndeamnă cu credință să neguțitorim talantul ce ni s-au dat. Și carea iaste neguțitoria? Care iaste talantul ce ne-au încrezut și cu dobîndă va să ni-l ceară Domnul pentru neguțitorie? N-avem să trimitem corăbiile la Tarson cu corăbiiarii păgînului Ohoziei și cu neguțătorii Tirului, ca să le încărcăm de aur curat, cu păuni pestriți de tot fealiul și cu alte striine și scumpe neguțitorii, căci nepotrivit mai bune și mai scumpe ne pune dumnezeiasca poruncă înainte să dobîndim cu talantul, adecă sufletele pentru Hristos, pentru care toată lumea nu iaste vreadnică, și pentru suflete să dobîndim faptele ceale bune, care sînt ceale adevărate bunătăți, și înțelepciunea aceea carea Solomon cu multe fealiuri de făgăduiale învață pre fiul său să neguțitorească cu dînsa mai bine decît cu aurul și decît fiecă altă avere, zicînd: „Fericit iaste omul care au aflat înțelepciunea și pămînteanul care știe înțeleagerea. Mai bine cu ea să neguțitorească, decît cu avuții de aur și de argint“. Adevărat că adîncă bogăție sînt avuțiile și bunătățile care ne dobîndește talantul. Iară care să fie și talantul acesta? După tilcuirea dumnezeiescului David, care zice: „Cuvintele Domnului sînt cuvinte curate, argint lămurit și

де шлѣпте Оун кѣрѣцѣмъ, шн лѣпта нѣ е фѣрѣ кѣпѣ кѣжѣнѣхъ лѣн дмнѣзѣхъ кѣ карѣ ѣре ѣнегѣцѣ
норѣ Оунѣ, спѣсѣнѣ лѣн шн ѣфраѣтелѣн стѣхъ, ѣчѣстѣ дмнѣзѣскѣ кѣжѣнѣ мѣкарѣ кѣ кѣ
мѣлѣте фѣамрѣ денѣме лѣхъ дѣжѣдѣсе стѣ ѣрѣпѣ нѣоса лѣ дмнѣзѣска скрѣпѣтѣрѣ, ѣпѣжѣнѣ кѣкѣ
стѣзѣче ѣпѣ вѣе карѣ стѣнѣце ѣцѣжѣрѣ пѣфѣпѣнѣ чѣн спѣхѣрѣкѣте, Оѣхъ пѣжѣнѣ вѣѣцѣнѣ карѣ мѣжѣкѣнѣ
дѣсо сѣфлѣстѣлѣ лѣпѣдѣтѣ стѣрѣкѣчѣнѣ мѣрѣцѣнѣ, ѣхъ вѣнѣ дѣлѣте карѣ пѣкѣтѣ ѣннѣнѣе чѣлѣрѣ чѣлѣ вѣхъ
вѣхърѣнѣе рѣмѣлѣнѣ, ѣхъ лѣхмѣнѣтѣорѣю карѣ не лѣхмѣнѣзѣтѣ стѣнѣне потѣнѣкѣнѣмѣ ѣвѣжѣнѣе ѣнолѣпѣтѣ дѣ
шѣрѣтѣрѣнѣ чѣн лѣхмѣнѣнѣ, ѣхъ сѣвѣте карѣ жѣнѣге ѣннѣма вѣлѣлѣрѣлѣнѣ чѣлѣнѣ вѣкѣлѣнѣ, ѣхъ пѣкѣтѣзѣтѣ
дѣ фѣкѣ кѣ карѣ не ѣпѣрѣтѣмѣ дѣ стѣцѣнѣе чѣлѣ ѣрѣнѣсе кѣ фѣкѣ лѣе сѣлѣнѣнѣ, ѣхъ пѣлѣтѣрѣ ѣпѣтѣ
рѣпѣтѣ прѣстѣе карѣ стѣлѣ не кѣлѣнѣпѣтѣе дѣхѣжѣнѣчѣнѣе зѣндѣрѣнѣ, ѣхъ кѣлѣ карѣ не дѣшкѣнѣе вѣнѣе
рѣлѣ дмнѣзѣвѣщѣнѣ фѣерѣчѣрѣнѣ, ѣхъ кѣнѣнѣ карѣ не стѣжѣмѣтѣрѣтѣ не кѣлѣзѣрѣнѣе лѣхмѣнѣ ѣчѣщѣлѣ, ѣхъ стѣрѣтѣ
карѣ не вѣндѣкѣтѣ тѣоатѣ вѣтѣлѣмѣтѣрѣнѣе чѣлѣе сѣфлѣтѣщѣнѣ, Оѣхъ карѣлѣ крѣдѣнѣцѣнѣ ѣсѣпѣрѣ кѣрѣлѣ
кѣ ннѣце вѣрѣхѣнѣтѣорѣнѣ бѣмѣ стѣ ѣтѣрѣмѣ ѣрѣлѣю, Оѣхъ мѣнѣ дѣ стѣжѣрѣшнѣпѣ пѣлѣтѣрѣ чѣлѣ дѣмѣлѣтѣ прѣцѣ
чѣ стѣ зѣнѣчѣ кѣрѣлѣне карѣ нѣхъ пѣхъ дѣрѣгѣстѣтѣ лѣн дмнѣзѣхъ, Кѣ оунѣ сѣмѣнѣ кѣ стѣне кѣхѣнѣлѣщѣмѣ
кѣ сѣжѣнѣтѣмѣ ѣнѣ лѣнѣ, Кѣ ѣчѣстѣтѣ шн кѣ лѣптѣлѣ ѣсѣмѣне дѣ стѣ шн тѣжѣкѣлѣщѣе кѣмѣ ѣмѣ зѣнѣсѣ кѣ
вѣжѣнѣтѣлѣ лѣн дмнѣзѣхъ, Пѣрѣтѣ ѣкѣтѣшѣ мѣнѣ кѣ кѣвѣнѣнѣчѣтѣ дѣжѣпѣ тѣоатѣ стѣ ѣрѣпѣтѣ кѣжѣнѣ стѣ нѣхмѣтѣ
чѣе тѣлѣлѣнѣдѣ, Кѣчѣнѣ кѣ ѣчѣстѣа не ѣдѣчѣмѣ ѣмѣнѣтѣе кѣ дѣрѣлѣ чѣе ѣмѣ ѣлѣлѣпѣ нѣлѣмѣ ѣлѣпѣ нѣхмѣмѣ пѣнѣ
тѣрѣ нѣнѣ чѣе шн пѣнѣтѣрѣ ѣлѣцѣнѣ, Кѣре сѣнѣгѣрѣ стѣ ѣрѣпѣтѣ ѣфнѣ лѣгѣтѣтѣрѣ фѣрѣцѣнѣ чѣн крѣщѣнѣщѣнѣ,
Шн ѣкѣтѣ кѣ тѣлѣлѣнѣдѣлѣ не мѣнѣ ѣвѣтѣтѣмѣ, Кѣтѣ мѣкарѣ кѣтѣ ѣсѣлѣшѣ дмнѣзѣхъ лѣе лѣхкѣрѣзѣтѣ тѣоатѣ ѣ
тѣрѣ тѣоатѣ, Пѣрѣтѣ шн нѣнѣ кѣ дѣлѣ дѣжѣнѣлѣ фѣнѣнѣдѣ ѣтѣрѣнѣцнѣ, Трѣбѣе стѣ лѣхкѣрѣмѣ ѣрѣрѣвѣнѣтѣ кѣ
ѣнолѣстѣрѣ стѣспѣсѣнѣе шн стѣспѣсѣнѣлѣ фѣрѣлѣлѣнѣ нѣостѣрѣ, Кѣпѣ прѣ кѣмѣ дмнѣзѣхъ ѣчѣрѣю ѣре дѣхѣрѣнѣ
пѣслѣшнѣтѣоатѣе спѣре сѣлѣжѣтѣ тѣрѣннѣчѣнѣдѣсѣе, ѣшлѣ шн ѣнѣчѣ прѣ пѣтѣмѣжѣнѣтѣ ѣлѣ ѣшѣтѣзѣпѣ прѣ оѣре
кѣрѣнѣ дѣхѣвнѣнѣчѣщѣнѣ сѣлѣжѣнѣтѣорѣнѣ ѣпѣрѣцнѣтѣорѣнѣ дѣ чѣрѣщѣнѣе тѣннѣе, Шн кѣ стѣ дѣлѣ лѣ фѣрѣцнѣ чѣрѣтѣска
фнѣлѣсѣфѣе кѣ ѣсѣ дѣрѣгѣстѣе, Кѣре ѣлѣ потѣрѣжѣнѣдѣсѣе дѣнѣчѣрѣю ѣлѣ ѣвѣцѣлѣпѣтѣ, Дѣ ѣнѣчѣе тѣоатѣ сѣкѣнѣнѣ
фѣе чннѣе, Кѣмѣ прѣ кѣмѣ ѣвѣцѣлѣ чѣлѣ ѣкѣнѣстѣ нѣ жѣстѣе ѣвѣцѣлѣе, Шн дѣлѣтѣ кѣмѣ зѣнѣсѣ фнѣлѣсѣфѣнѣ
ѣлѣннѣлѣорѣ, ѣшлѣ ѣкѣтѣ лѣ вѣсѣтѣрѣнѣкѣ тѣлѣлѣнѣдѣрѣнѣе чѣлѣе дѣхѣвнѣнѣчѣщѣнѣ, Кѣжѣнѣе нѣсѣе дѣлѣ оунѣнѣнѣ
лѣ ѣлѣцѣнѣ нѣсѣе зѣнѣсѣ тѣлѣлѣнѣдѣрѣнѣ, Шн Оунѣтѣрѣхѣнѣсѣщѣе ѣцѣлѣпѣчѣнѣтѣ, Оунѣдѣ зѣнѣчѣе грѣдѣннѣтѣ ѣкѣнѣстѣ
шн фѣжѣнѣжѣнѣчѣе пѣчѣтѣлѣнѣтѣ чѣе фѣлѣсѣе жѣстѣе дѣлѣ ѣмѣжѣнѣдѣлѣсѣ, жѣстѣе вѣрѣдѣннѣкѣ дѣе сѣкѣтѣлѣтѣ шн
нѣхмѣтѣрѣлѣ тѣлѣлѣнѣцнѣлѣорѣ, Кѣчѣнѣ зѣнѣчѣе кѣтѣ ѣлѣтѣе оунѣхмѣ, ѣе ѣлѣтѣлѣ дѣнѣ, ѣлѣтѣлѣ оунѣхмѣ, ѣчѣлѣ
стѣлѣ нѣ пѣнѣтѣрѣ ѣлѣтѣе зѣнѣчѣе фѣрѣтѣ кѣпѣтѣ кѣ стѣщнѣмѣ кѣтѣ дѣнѣчѣлѣе чѣсѣе кѣ нѣхмѣтѣрѣ нѣсѣе карѣ стѣ ѣсѣкѣнѣ
зѣтѣ чннѣебѣ, чѣе стѣлѣе пѣтѣзѣлѣкѣтѣ дѣпѣлнѣнѣ, Шн ѣлѣстѣа пѣнѣтѣрѣ чѣе ? Пѣнѣтѣрѣ кѣтѣ ѣре ѣне лѣлѣ сѣмѣлѣ
шн пѣнѣтѣрѣ ѣчѣстѣтѣ шн пѣнѣтѣрѣ дѣвѣжѣнѣдѣ лѣорѣ, кѣжѣнѣе ? Пѣнѣтѣе вѣюе вѣннѣ зѣнѣчѣе, ѣдѣкѣтѣ лѣ ѣдѣсѣлѣ
кѣннѣре лѣ чѣлѣ ѣфѣрѣкѣшѣлѣтѣ шн прѣтѣ днѣрѣпѣтѣтѣ жѣдѣкѣлѣпѣтѣ, Прѣтѣ днѣрѣпѣтѣтѣ ѣнѣ зѣнѣсѣ пѣнѣтѣрѣ кѣтѣ
лѣ ѣлѣстѣа жѣдѣкѣтѣорѣюлѣ кѣ оунѣе дмнѣзѣхъ нѣхъ тѣоатѣ стѣ грѣшѣлѣкѣтѣ, Грѣшнѣцѣнѣ нѣхпѣтѣ стѣшѣ
ѣсѣкѣнѣзѣтѣе грѣшѣлѣеае лѣорѣ, Шн рѣспѣлѣнѣсѣлѣ чѣе жѣстѣе стѣфѣе нѣсѣе мѣнѣ прѣфѣлѣчѣе, Прѣ кѣмѣ стѣ вѣдѣе дѣ
рѣтѣ, пѣцѣннѣтѣ жѣстѣе вѣрѣмѣтѣ ѣтѣрѣлѣ карѣ ѣсѣмѣ ѣнегѣцнѣтѣорѣнѣ Тѣлѣлѣнѣтѣлѣ дмнѣзѣвѣсѣкѣлѣнѣ дѣрѣе, Шн
лѣхжѣнѣдѣе ѣлѣстѣа ѣхъ Омернѣтѣлѣ дмнѣе дѣнѣ гѣрѣа дмнѣлѣнѣ мѣеѣлѣ ѣдѣсѣе ѣзѣнѣчѣе прнѣвѣтѣцнѣ кѣтѣнѣ шнцнѣ
ѣчѣе чѣсѣе дѣмнѣлѣ нѣостѣрѣ вѣннѣе, Кѣнѣсѣкѣлѣтѣмѣлѣмѣ дѣтѣорѣе не пѣтѣрѣсѣнѣтѣ мѣннѣннѣтѣе дѣе ѣсѣсѣнѣ сѣжѣрѣ
шнѣтѣлѣ не мѣрнѣнѣчѣнѣ мѣлѣе дѣлѣтѣе дѣрѣлѣ чѣе мнѣсѣлѣ дѣпѣтѣ дѣнѣ мѣлѣ лѣн дмнѣзѣхъ стѣ негѣцнѣтѣорѣе сѣкѣ
дѣхѣвнѣнѣчѣска негѣцнѣтѣорѣе, Шн стѣ дѣлѣ чѣлѣрѣ чѣе сѣжѣнѣтѣ сѣлѣпѣтѣ ѣсѣкѣлѣтѣрѣтѣ нѣолѣстѣрѣ тѣлѣлѣнѣдѣлѣ
карѣ мѣлѣ ѣкѣрѣзѣлѣпѣтѣ дѣмнѣлѣ, Шн ѣлѣстѣа ѣмѣ фѣкѣлѣпѣтѣ лѣ тѣлѣмѣтѣчнѣрѣтѣ ѣчѣщнѣнѣ сѣннѣтѣе скрѣпѣтѣрѣнѣ,
Фѣвѣкѣжѣнѣдѣе мѣлѣтѣе не вѣннѣчѣтѣе шн дѣсѣтѣлѣтѣе кѣлѣтѣлѣлѣтѣе, Дѣспрѣ Оѣлѣрѣтѣе пѣннѣдѣе дѣлѣскалнѣ шнѣлѣцнѣ
фѣоѣрѣтѣе дѣнѣ лнѣмѣлѣ ѣлннѣтѣсѣкѣтѣ, Пѣе прѣтѣ ѣцѣлѣпѣтѣлѣ чѣлѣе дѣннѣтѣрѣлѣ дѣлѣскалнѣ ѣлѣсѣе шн ѣрѣхѣтѣрѣлѣ гѣрѣ
мѣннѣсѣсѣе, Шн дѣлѣтѣе пѣтѣрѣчѣрѣтѣ лѣнѣ прѣ ѣлѣцнѣнѣ карѣ сѣлѣ ѣтѣжѣмѣлѣлѣпѣтѣ, Шн дѣспрѣ ѣлѣтѣе пѣрѣтѣе
ѣннѣошнѣнѣ Оѣлѣмннѣ ѣнѣлѣкѣлѣлѣнѣ нѣхѣлѣмѣ пѣдѣлѣщнѣнѣ ѣтѣрѣлѣ ѣнолѣ стѣрѣтѣ лнѣмѣтѣе чѣе шн дѣе лнѣмѣлѣ ѣлннѣтѣ
сѣкѣтѣ ѣвѣжѣнѣдѣе шннѣнѣчѣе кѣ стѣ Ошѣлѣмѣтѣчѣсѣкѣтѣ, Кѣрѣнѣ лѣжѣнѣдѣе лѣхмннѣтѣе шн дѣннѣтѣрѣлѣтѣе ѣзѣвѣоѣдѣе вѣкнѣ
Шн ѣлѣтѣрѣжѣнѣдѣлѣе кѣ чѣлѣ ѣлннѣсѣкѣе ѣлѣ чѣлѣорѣ, Оѣе дѣе дѣлѣскалнѣ, Кѣ вѣрѣтѣрѣ лѣнѣ дмнѣзѣхъ Оѣлѣ стѣ
вѣжѣрѣшнѣтѣе прѣ кѣмѣ стѣ вѣдѣе, Шн мѣкарѣ кѣтѣла оунѣеае кѣвѣннѣтѣе стѣфѣе фѣостѣе фѣоѣрѣе кѣ не вѣе тѣлѣмѣлѣ
чнѣтѣорѣнѣлѣорѣ пѣннѣтѣрѣ стѣрннѣтѣрѣтѣ лнѣмѣтѣнѣ рѣмѣтѣнѣщнѣ, Пѣрѣтѣ ѣкѣтѣшѣ ѣвѣжѣнѣдѣе пннѣдѣтѣе прѣ тѣлѣмѣтѣчнѣ
рѣнѣ лѣтнннѣлѣорѣ шн сѣлѣвѣннѣлѣорѣ прѣ кѣмѣ ѣчѣеа ѣшлѣ шн ѣннѣошнѣнѣ, лѣлѣ лѣсѣлѣпѣтѣе прѣ кѣмѣ стѣ чнѣтѣсѣкѣ
лѣ чѣлѣ ѣлннѣтѣсѣкѣтѣ, Шн дѣлѣтѣе нѣспрѣвѣнѣрѣтѣе тѣлѣлѣмѣтѣчнѣтѣлѣлѣнѣ ѣчѣщнѣнѣ фѣлѣсѣннѣтѣоатѣе шн сѣннѣтѣе Остѣ
нѣлѣе, дѣлѣжѣнѣдѣе дѣлѣтѣе кѣмѣ стѣ кѣдѣе шн вѣе дѣлѣе сѣннѣтѣа шн мѣлѣмѣ нѣолѣстѣрѣе вѣсѣтѣрѣка чѣлѣе мѣре,
Оѣлѣ дѣпѣтѣ ѣтнѣпѣографѣе дѣе сѣлѣ тнѣпѣтѣрннѣтѣе фѣсннѣтѣа мнѣтѣрѣпѣлѣе дѣнѣ вѣхъкѣрѣщнѣнѣ фѣннѣдѣе ѣрѣхѣтѣрѣлѣ
шн пѣсѣтѣорѣю крѣщннѣсѣкѣлѣлѣнѣ ѣчѣстѣлѣ нѣорѣдѣе, Прѣтѣе сѣннѣцнѣтѣлѣе пѣвннѣннѣтѣеае нѣостѣрѣлѣ Кнѣрѣ дѣсѣ
дѣсѣе мнѣтѣрѣпѣлѣтѣлѣ, Шн спѣзѣе ѣлѣстѣа мѣмѣ ѣдѣмнѣлѣпѣтѣе кѣ стѣ стѣ дѣлѣ лѣтѣцнѣ дмнѣзѣвѣсѣкѣлѣ кѣжѣтѣе,
Шнннѣдѣе вннѣе кѣтѣ дмнѣзѣхъ ѣлѣ пѣрѣлѣннѣтѣе сѣннѣцнѣлѣорѣ стѣнѣ оунѣчѣннѣчнѣ шн ѣпѣостѣлнѣ стѣ прѣпѣовѣдѣлѣтѣсѣкѣтѣ
прѣ фѣвѣкѣтѣтѣорѣнѣлѣ дѣе вѣлѣцѣе кѣвѣжѣнѣтѣлѣ стѣлѣ лѣ тѣоатѣе зѣндѣрѣтѣе, Кѣ стѣнѣе рѣтѣмѣжѣе чннѣеа не лѣхмннѣ
нѣлѣпѣтѣе дѣе стѣрѣлѣлѣчнѣрѣтѣе дѣрѣлѣлѣнѣ стѣлѣ карѣ вѣдѣмѣе пѣннѣтѣе ѣзѣсѣлѣ дѣе ѣстѣтѣзѣнѣ, кѣтѣ нѣлѣ рѣтѣмѣсѣе ннѣчнѣ оунѣ
нѣтѣмѣ ннѣчнѣ Оѣлнѣмѣтѣ (Мѣтѣкарѣ шн вѣрѣвѣрѣтѣ шн кѣрѣнѣнѣ лѣчѣлѣе дѣе ѣпѣнѣ хѣтѣлѣрѣтѣе ѣлѣ лѣхмннѣ дѣпѣтѣрѣ
лѣцнѣ) Кѣ стѣнѣе чнѣтѣсѣкѣтѣе ѣтѣрѣлѣе лѣорѣ лнѣмѣтѣе дмнѣзѣвѣсѣкѣлѣ скрѣпѣтѣрѣтѣе, Кѣре нѣ жѣстѣе дѣннѣтѣрѣлѣпѣ
фѣ

de șapte ori curățit“ și alta nu e fără cît Cuvîntul lui Dumnezeu cu care are a neguțatori omul spăsenia lui și a fratelui său. Acest Dumnezeuiesc Cuvînt, măcară că, cu multe fealiuri de nume lăudîndu-se, să arată noao la Dumnezeiasca Scriptură, întîiu ca, cum să zice, apă vie care stinge ațîțarea poftii cei spurcate, sau pîinea vieții, carea, mîncîndu-o sufletul, leapădă stricăciunea morții, au vin dulce care pică în inimile celor ce-l beau bucuriile raiului, au luminătoriu care ne luminează să nu ne poticnim împlînd în noaptea deșărtării cei lumești, au sabie care junghe inima bălaurului celui viclean, au pavază de foc cu care ne apărăm de săgețile ceale aprinse cu foc ale satanii, au piatră întărită preste care stau neclintite duhovniceștile zidiri, au cheaie care ne deschide visteria dumnezeieștii fericiri, au canon care ne stîmpără necazurile lumii aceștia, au iarbă care ne vindecă toate vătămăturile ceale sufletești, sau carul credinței, asupra căruia ca niște biruitori vom să înțrăm în raiu, sau, mai de săvîrșit, piatra cea de mult preț ce să zice cărbune, care ne-au pus dragostea lui Dumnezeu ca un semn ca să ne cunoaștem că sîntem ai Lui. Cu acestea și cu altele aseamene, de să și tilcuiaste, cum am zis, Cuvîntul lui Dumnezeu, iară încăș mai cu cuviință decît toate să arată cînd să numeaște taland, căci cu acesta ne aducem aminte că darul ce am luat nu l-am luat numai pentru noi, ce și pentru alții, care singur să arată a fi legătura frăției cei creștinești. Și încă, cu talandul, ne mai învățăm că, măcară că Însuș Dumnezeu le lucrează toate întru toate, iară și noi, ca de la Dînsul fiind întăriți, trebuie să lucrăm, împreună cu a noastră spăsenie, și spăsenia fratelui nostru, cît, precum Dumnezeu în ceriu are duhuri poslușitoare spre slujbă trimițîndu-se, așa și aicea pre pămînt au așăzat pre oarecarii duhovnicești slujitori împărțitori de cereștile taine și ca să dea la frați cereasca filosofie cu a Sa dragoste, care El, pogorîndu-Se, den ceriu au învățat. De aicea poate socoti fiecine cum, precum avuția cea închisă nu iaste avuție, și după cum zic filosofii elinilor, așa încă la besearică talandurile ceale duhovnicești, cînd nu se dau de la unii la alții, nu se zic talanduri. Și o mărturisește înțelepciunea, unde zice: „Grădină închisă și fîntînă pecetluită, ce folos iaste de la amîndoa?“ Iaste vreadnic de socoteală și numărul talanților, căci zice că au dat unuia 5, altuia doi, altuia unul; aceasta nu pentru alt zice, fără cît ca să știm că den ceale ce-s cu număr nu se cade să ascunză cineva, ce să le păzască deplin. Și aceasta pentru ce? Pentru că are a ne lua sama, și pentru acestea, și pentru dobînda lor. Cînd? „Pînă voi veni“ – zice –, adecă la a doua venire, la cea înfricoșată și preadireaptă judecată. Preadireaptă îi zic, pentru că la aceasta Judecătoria, ca un Dumnezeu, nu poate să greșască, greșiții nu pot să-ș ascunză greșalele lor, și răspunsul ce iaste să fie nu se mai preface. Precum să veade dară, puțină iaste vreamea întru care avem a neguțatori talantul dumnezeiescului dar. Și auzînd aceasta, eu, smeritul domn, den gura Domnului meu, adease a zice: „Privegheați, că nu știți în ce ceas Domnul nostru vine“, cunoscutu-mi-am datorie nepărăsită mai nainte de a sosi sfîrșitul nemerniciei mele, după darul ce mi s-au dat den mila lui Dumnezeu, să neguțitoresc duhovniceasca neguțitorie și să dau celor ce sînt supt ascultarea noastră talandul care m-au încrezut Domnul, și aceasta am făcut: la talmăcirea aceștii Sfinte Scripturi, făcînd multă nevoie și destulă cheltuială, despre o parte puind dascalii știuți foarte den limba elinească, pe preaînțeleptul cel dentru dascalii ales și arhieru Ghermano Nisis și, după petreacerea lui, pre alții care s-au întîmplat, și, despre altă parte, ai noștri oameni ai locului, nu numai pedepsiți întru a noastră limbă, ce și de limba elinească avînd știință ca să o talmăcească, carii, luînd lumină și dentr-alte izvoade vechi și alăturîndu-le cu cel elinesc al celor 70 de dascalii, cu vrearea lui Dumnezeu o au săvîrșit, precum să veade. Și măcară că la unele cuvinte să fie fost foarte cu nevoie talmăcitorilor, pentru strîntarea limbii românești, iară încăș avînd pildă pre talmăcitorii latinilor și sloveanilor, precum aceia, așa și ai noștri le-au lăsat precum să citesc la cea elinească. Și după isprăvirea talmăciturii aceștii folositoare și sfinte oste-neale, luînd după cum să cade și voie de la sfînta și muma noastră Besearica cea Mare, s-au dat în tipografie de s-au tipărit în Sfînta Mitropolie den București, fiind arhieru și păstoriu creștinescului acestuia norod preasfînțitul părintele nostru Chir Theodosie Mitropolitul. Și spre aceasta m-am îndemnat ca să să dea la toți Dumnezeiescul Cuvînt, știind bine că Dumnezeu au poruncit sfinților Săi ucenici și apostoli să propoveduiască pre Făcătoria de viață, Cuvîntul Său, la toată zidirea, ca să nu rămîie cineva neluminat de strălucirea darului Său, care vedem, pînă în ziua de astăzi, că n-au rămas nici un neam, nici o limbă (măcară și varvară și carii la ceale de apoi hotară ale lumii depărtați) ca să nu citească întru a lor limbă Dumnezeiasca Scriptură, care nu iaste dentr-alt,

fără cît den darul Duhului Sfînt, Care, în ziua de Petdesetniță, au deșchis gura Sfinților Apostoli și propoveduia cu toate fealiurile de limbi cuvîntul lui Dumnezeu, pentru că nu sînt tainele credinții noastre ca ale elefsineanilor, să zacă ascunse și închise, ce toți să cade să ia darurile ceale bogate ale lui Dumnezeu pentru spăsenia lor, care, fără de citirea Sfintei Scripturi ce ne tălmăcește să cunoaștem și pre înșine, și pre Dumnezeu, iaste fără de puțință a le dobîndi. „Cercetați Scripturile“ – zice Domnul –, că întru acestea să încheaie toată conștiința celor dumnezăiești și omenști lucruri. Aceastea cuprind poruncile și leagea lui Dumnezeu, care porunci iaste înțelepciunea, ceaa care face pre om adevărat om, precum, cu mare înțeleagere, și preaînțeleptul Solomon au ales aceasta, unde zice: „De Dumnezeu te teame și poruncile Lui păzește“, că aceasta e tot omul; și, cea mai de apoi, Scriptura iaste care află raiul omului sau raiu face pre om. Rog dară să priimiți cu bucurie cea bună îndurare cu care ne-am nevoit pentru folosul obștesc și să rugați pre Dumnezeu și pentru a noastră spăsenie.

PREALUMINATULUI, PREACREȘTINULUI
preaslăvitului, iubitoriului de Hristos, Domnu și oblăduitoriu a toată Ugrovlahia
IOAN ȘERBAN CANTACOZINO BASARABĂ VOIEVOD,
dragostea cea întru Hristos și apostoleasca blagoslovenie aducem
Măriei Tale!

Smul cel ce iaste desăvîrșit, dentru aceasta să cunoaște că iaste desăvîrșit, căci pururea socoteala și gîndul lui are la săvîrșitul acela pentru care iaste de la Dumnezău făcut și zidit, care săvîrșit nu iaste alt, fără cît Însuși Dumnezău. Dirept aceea la Apocalipsis zice: „Eu sînt Cel dentîiu și Cel de apoi“. Și ce va să însemneaze cu aceasta, fără cît „Eu sînt Cel dentîiu“, adecă dentru Care sînt toate, de unde și omul mai vîrtos au luat începătura și la aceea să uită; „Eu sînt Cel de apoi“, adecă, precum începătura săvîrșirii lucrurilor și a omului iaste, așa iaste săvîrșirea cea de săvîrșit: la Mine să aibă săvîrșitul, la Mine să năzuiască, că, de vor năzui aiurea, vor peri. „Eu sînt Cel dentîiu și Cel de apoi“. Și vei vedea și cu socoteală, de iaste adevărat acesta; fireaște, pohta omului ca la un semnu să uită la Dumnezău; și nu numa noi, bunii credincioși, și direpții, și creștinii, carii avem leagea vieții, ce tocma și păgînii, cei ce tot fealiul de fărădelege în toate zilele facu, iș aduc aminte de Dumnezău și-L roagă. pentru că și ei de la Dumnezău au ființa, și fireaște își caută săvîrșitul lor, măcară că lipsescu departe de la Dumnezău, cît e iadul de raiu. Iară încăși ajunge aceasta ca să cunoaștem că firească pohta trage pre oameni la Dumnezău, ca spre Cel de apoi săvîrșit, spre Carele, oricine să va uita precum să cade, acela iaste desăvîrșit și, deaca-i iaste gîndul lui acolo, să cunoaște că iaste desăvîrșit. Dirept aceea, toți cei buni și direpți, care bine au viețuit în lume, zicem că-s desăvîrșit și mai vîrtos decît toți Sfinții Apostoli și cîți voiescu și lucrează lucruri apostolești, pentru că aceștea mai pre deasupra cunosc pre Dumnezău că iaste Binele cel desăvîrșit și Săvîrșitul cel după urmă. Dirept aceea să zice la Cîntarea cîntărilor: „Spune-m, pre carele au iubit sufletul meu, unde paști, unde șazi?“ Unde Ți-i slava și împărăția Ta, Dumnezăul meu? Și pentru care lucru iaste Dumnezău pricină de săvîrșit și să pohteaste? Zicu, dentru dragoste, carea în trei chipuri să împarte: întîiu pentru neam, a doua pentru vrednicie, a treia pentru fapte. Să zicem dară pentru cea dentîiu. Măcară că voința bună iaste mai pe deasupra, cînd neamul să lipseaste de bunătăți, ca în vremea lui Avraam, care s-au ales pentru bunavoință, avînd tată închinătoriu de idoli, iară cînd cură amîndao, și voința bună și neamul, fără de asămănare iaste blagorodnia. Dirept aceea laudăm pre marele Costantin, căci au fost dentru împărați, și fiiu, și nepot, și alții mulți pre carii lăsăm, îndestulîndu-ne că Cel peste tot desăvîrșit Iisus ca o laudă mare ia de cătră Duhul cel Sfînt, căci iaste de împărătesc și patrieșasc neam, numindu-Să fiiul lui David și fiiul lui Avraam. Și la Apocalipsis zice: „Iată, au biruit leul cel ce iaste den fealiul Iudii, rădăcina lui David“. A doua, pentru vrednicia, că mulți sînt mari despre bunacredință, iară nu să cunosc, de vreme ce celora ce au mare cuviință le dă Dumnezău și vrednicie și cunoscuți îi face, că ei pohtesc pre Dumnezău ca pre un desăvîrșit făcătoriu de bine; precum și David, deaca-i zise Dumnezău, precum să arată la al șaptele cap, la A doua Împărăție: „Luatu-te-am den staulul oilor și te-am făcut numit după numele celor mari carii sînt pre pămînt“, și el răspunse: „Nu iaste altul ca Tine și nu iaste Dumnezău afară den Tine“. A treia, pentru fapte, de care să laudă Moisi de cătră Dumnezău, că s-au aflat credincios în toată Casa lui Dumnezău, că, dîndu-i să fie mare voivod și puitoriu de leage lui Israil, cînd greșiia norodul la Dumnezău, tăia, omorîia, certa, iară cînd cîrtia spre dînsul și-l suduia, el să ruga pentru ei, nu pentru altceva, pentru căci de mare lucruri să învrednicise a fi poslușitoriu, desăvîrșit iubea pre Dumnezău și pre Dînsul avea Săvîrșitul cel de apoi. Precum și Apostolii, pentru căci făcea lucrurile ceale neasămănat: poftia să moară ca niște săvîrșiți, și a fi cu Hristos Cel desăvîrșit. Unii săvîrșiri ca aceștia te-ai învrednicit a fi, Măria Ta; drept aceea și gîndul de săvîrșit îl tinzi cătră Dumnezău ca spre Săvîrșitul cel de apoi: întîiu pentru neam, pentru că cel părin-

тѣснѣ съ траце деспре днрѣтторѣ де патрѣнѣи, Шн де сфѣтннчн фпѣрѣцѣи грѣцѣи, прѣкѣ
аѣ фѣсть пре вѣрѣмѣ лѣи ісѣанъ каплицѣ, чѣл че ерѣ пѣхѣрннѣи шн дмнѣ дѣрѣкѣи, ісѣанъ канѣта
козннѣ карѣе аѣ сѣщнпѣ асѣпра гнѣновѣзнаѣр чѣлѣр де ла рѣдѣдѣсѣ, пре ла лѣтѣлѣ, аѣ сѣе, де ла
хѣ. Кѣрѣлѣ непѣтѣ аѣ фѣсть чѣла чѣшн фпѣрѣтѣ царнградѣлѣи аѣ аѣжѣнѣсѣ, ісѣанѣ канѣта козннѣсѣ,
нѣ нѣманъ салѣжѣтѣ ла чѣлѣ полннчѣщн шн нѣскѣнпѣ де мѣлѣта вѣннѣтѣмѣ, че аѣвѣ спре чѣн де
сѣлѣтѣ іѣпѣжннѣрѣ, че шн аѣлѣсѣ богѣслово, фпѣжѣю кѣ аѣ хѣлѣнпѣ чѣлѣ пѣмѣжнѣщн, шн аѣ аѣжѣнѣсѣ
пре пѣмѣжнѣтѣ фѣрѣ, ка оуѣн аѣлѣтѣ апѣстѣолѣ нѣсѣлѣ. Пре, хѣ нѣманъ шн юбннѣдѣлѣ шн кѣщнпѣжнѣдѣлѣ.
Шн аѣдѣсѣлѣ кѣ аѣ пѣжѣмѣчнпѣ дѣн дѣннѣзѣбѣскѣлѣ аѣ хѣ. Кѣжнѣтѣрѣ кѣжнѣтѣрѣлѣорѣ, карѣ пѣжѣмѣчнѣрѣ аѣ
чѣлѣ асѣмѣтѣнарѣ ннчн аѣ прѣннпѣтѣ ннчн ба прѣннпѣ фѣвѣчн. Аѣтрѣлѣ кѣ аѣ аѣкопернпѣ хѣлѣлѣ шн блѣ
тѣмѣлѣ прѣорѣкѣлѣи чѣлѣи мннчннѣсѣ, маи мѣлѣтѣ дѣкѣжѣтѣ аѣлѣтѣ фѣщѣ карѣ. Шн аѣлѣтѣ аѣчѣлѣ лѣтѣ
лѣхѣстрѣпѣтѣ шн вѣаснѣ лѣтѣлѣрѣтѣпѣтѣ кѣ снлѣ кѣвѣжнѣтѣлѣи, шн кѣ пѣлѣтѣрѣ скрнпѣтѣрѣлѣорѣ. Дѣчн де
аѣ скрнѣсѣ аѣлѣтѣ аѣчѣлѣ оуѣннѣ, дѣскѣлѣи аѣ рѣстѣрнпѣлѣи шн аѣн аѣлѣтѣлѣи фпѣотрѣнѣлѣ мннчнѣнѣи пѣжнѣ
гѣрѣтѣлѣи аѣчѣлѣлѣ, дѣла аѣчѣстѣа аѣ аѣлѣтѣ прнчннѣлѣ, шн аѣскрнѣ шн аѣлѣсѣ скрнѣсѣорн бѣнѣ шн кѣ
тѣрѣе, дѣчн дѣнпѣрѣлѣ аѣчѣлѣ аѣ фѣсть шн аѣстѣ нѣфѣлѣ мѣрѣтѣн пѣлѣ салѣвнпѣ, шн ла полннчѣщн
лѣ стѣпѣжннѣрн лѣтѣлѣпѣтѣ, шн ла дѣннѣзѣбѣскѣа крѣдннчѣтѣ вѣстнпѣтѣ, шн ла дѣлѣхѣвннчѣасѣа фѣцѣлѣпѣчѣнѣ
рѣнѣтѣлѣлѣ. Днмнѣтрѣ канѣта козннѣсѣ, кѣ мѣлѣта лѣи фѣцѣлѣпѣчѣнѣ аѣ опрнпѣтѣ шн нѣлѣ сѣрѣпѣтѣ пѣ
гѣжнѣи внѣстѣрнчнлѣ царнградѣлѣи, пре кѣлѣм фѣлѣ аѣлѣсѣ кѣ салѣтѣ, шн аѣвѣ днрѣпѣтѣлѣтѣ аѣлѣтѣ лѣцнлѣ
лѣорѣ стѣнѣ лѣсѣ аѣкѣло внѣстѣрнѣсѣ де крѣщннѣ. Шн аѣлѣтѣ аѣчѣлѣ пѣнѣтѣ фѣжнѣлѣлѣ мѣрѣнпѣтѣлѣ, вѣрѣтѣ
ннѣсѣ де мннѣнѣ аѣстѣе чѣлѣ лѣтѣлѣпѣтѣ нѣмѣ аѣ мѣрѣнпѣтѣлѣ. Пре кѣлѣм мѣрѣпѣлѣрнѣсѣщѣ чѣ юбннѣлѣрѣ де
дѣннѣзѣлѣ вѣлѣцѣ. Аѣфѣрнчнпѣлѣи пѣрннпѣтѣлѣи мѣрѣнпѣтѣлѣ рѣпѣсѣлѣтѣлѣи Кѣстѣанпѣннѣ канѣта козннѣ
нѣсѣ, карѣ чннѣстѣе вѣннѣтѣщѣи лѣи ерѣ маи пѣстѣе тѣлѣтѣ лѣмѣтѣ. Іѣрѣ шн дѣспре пѣрѣтѣ мннчнѣи
мѣрѣнпѣтѣлѣлѣ фпѣрѣтѣстѣаш кнпѣ аѣ фѣсть шн аѣстѣе, Пѣнпѣрѣлѣ кѣ вѣсарѣвѣ аѣлѣтѣ кѣлѣм знчѣ нѣторнѣ
кѣлѣ карѣ стѣ кѣлѣмѣ хѣлѣкозннѣднѣ, ла аѣшѣпѣтѣ карѣтѣ аѣ нѣсторнѣи лѣи, фѣстѣаѣлѣ пѣ вѣрѣмѣтѣ лѣи сѣлѣ
тѣнѣ мѣрѣпѣтѣ тѣлѣтѣлѣ лѣи мѣхѣмѣтѣ, чѣлѣи че аѣ аѣлѣтѣ царнградѣлѣ, аѣлѣдѣнѣлѣ нѣлѣм де дѣннѣе. Де
вѣрѣмѣе че аѣчѣстѣа аѣ аѣдѣсѣ пре дѣнѣ фѣчѣорѣлѣ лѣи вѣстѣрѣвѣ дѣнѣ цѣрѣжнѣ рѣжнѣщн, Кѣ шн вѣтѣ
стѣрѣвѣтѣ аѣдѣкѣ дѣнѣ ерѣ дѣлѣтѣ аѣ аѣчѣстѣлѣш нѣсторнѣе карѣ скрнѣ ла аѣнѣлѣсѣлѣтѣ карѣтѣ, кѣжнѣдѣ долѣ
нѣлѣ цѣрѣжнѣ рѣжнѣщн, внрѣлѣ пѣнѣтѣ ла мѣрѣтѣ нѣгѣрѣтѣ, дѣвѣрѣмѣе че шн чѣпѣлѣтѣ кнѣлѣнѣ, аѣ фѣстѣ
пѣрѣтѣ де царѣ рѣжнѣщѣсѣтѣ, Кѣ шн блѣдѣ вѣсѣдѣтѣ дѣнѣ тѣра чѣлѣлѣш нѣлѣм, аѣ дѣннпѣтѣ пре ла лѣтѣлѣ,
аѣ уѣнѣ, дѣла хѣ. Іѣрѣ дѣнѣ вѣрѣмѣтѣ лѣи вѣстѣрѣвѣтѣ вѣдѣтѣ, шн аѣлѣи дѣнѣ вѣсѣдѣтѣ, дѣнѣ лѣвѣмѣ
блннѣсѣкѣ нѣсторнѣе кѣжнѣ непѣчнѣ де аѣнѣлѣрѣ аѣ дѣннпѣтѣ, фѣстѣ асѣмѣ мѣи де аѣлѣтѣ нѣсторнѣи, кѣчн кѣжнѣ
нѣпѣчнѣи лѣорѣ дѣннѣлѣ шн стѣ нѣлѣмѣ вѣстѣрѣвѣщн, кѣжнѣдѣ ерѣ вѣлѣрнѣ, мѣкѣкарѣ кѣ пѣнпѣрѣлѣ зѣкнѣнѣлѣ
стѣпѣжннѣтѣорѣлѣорѣ чѣлѣорѣ тнрѣаннѣ стѣкѣмѣ шн ен фѣчѣорн де дѣнѣ кѣ аѣлѣтѣ нѣлѣмѣ, Шн аѣчѣстѣа салѣфѣ
кѣлѣтѣ де мѣлѣтѣ орн, пѣнѣтѣ ла шѣрѣвѣнѣ вѣкѣсѣдѣ, Пѣрннпѣтѣлѣ мѣнчѣи мѣрѣнпѣтѣлѣ дѣоамнѣи блннѣи
карѣ шн кѣ лѣкѣрѣлѣ шн кѣ кѣвѣжнѣтѣлѣ ерѣ прѣтѣ лѣмннѣлѣтѣ, шн пѣнѣтѣ ла мапѣи вѣнѣсѣдѣ чѣлѣ вѣ
стнпѣтѣ, шн пѣнѣтѣ ла Кѣстѣанпѣннѣ вѣнѣсѣдѣ чѣлѣ дѣспре мѣлѣтѣ оуѣннѣкѣ мѣрѣнпѣтѣлѣ, шн пѣнѣтѣ фѣжнѣлѣ
лѣ мѣрѣнпѣтѣлѣ прѣтѣ лѣмннѣлѣтѣ. Днрѣпѣтѣ аѣчѣлѣ шн вѣрѣдннчѣлѣ мѣрѣнпѣтѣлѣ не асѣмѣтѣнарѣтѣ аѣстѣе,
Кѣчн кѣнѣфѣмѣлѣ шн дѣспре тѣлѣтѣ шн дѣспре мѣлѣтѣ, стѣтраце де мѣлѣтѣ фпѣрѣтѣцѣи шн дѣннѣи,
мѣкѣкарѣ кѣ салѣвнпѣ аѣ фѣсть, Іѣрѣ фѣчѣ де аѣпѣн фпѣрѣлѣ вѣорѣе салѣжѣлѣ, Іѣрѣ мѣрѣлѣтѣлѣ пре аѣвѣ
стѣ ла пѣлѣтѣрѣ дѣннѣсѣкѣ лѣи рѣжнѣкѣпѣтѣ, фѣстѣ дѣннѣдѣ, Іѣрѣ фпѣрѣтѣщѣе. Шн стѣпѣжннѣдѣ, Іѣ
рѣ кѣлѣмарѣ кѣвѣннѣцѣтѣ, норѣдѣлѣи пѣкѣтѣщнпѣорн фѣннѣдѣ, Іѣрѣ де норѣлѣде аѣлѣрѣтѣлѣ грнѣжѣтѣ, шн спрѣ
лнмѣннѣ фѣннѣдѣ фпѣкѣтѣорн де вннѣ, Пѣнпѣрѣлѣ кѣ прѣтѣ мѣлннѣсѣ шн аѣлѣчѣ фпѣкѣтѣорн де вннѣ, кн
вѣрннѣсѣщн, шн вннѣ обѣлѣдѣщн Іѣрѣ кѣн прѣ аѣлѣтѣлѣ асѣмѣнѣтѣ, пѣннѣщн кнпѣлѣ пѣрннпѣтѣсѣкѣ чѣлѣ
фпѣрѣтѣтѣсѣкѣ, Іѣрѣ маи вѣжрѣпѣсѣ чннѣстѣе стѣрѣмѣошнлѣорѣ фпѣкѣжнѣдѣтѣ, аѣ де стѣрѣмѣош чннѣстѣннѣдѣ
тѣе. Днрѣпѣтѣ аѣчѣлѣ дѣрѣлѣнпѣлѣцнѣсѣлѣ шн чѣлѣе пѣстѣе фѣрѣ лѣ рѣрн, нѣлѣнѣманъ кѣчн дѣнѣ тннѣрѣщѣ
тѣнѣи аѣрѣтѣлѣпѣтѣ лѣмннѣлѣтѣ спрѣ полннчѣщнлѣе стѣпѣжннѣрн, шн спрѣ тѣлѣтѣ тѣнѣи аѣрѣтѣлѣпѣтѣ щнлѣтѣ.
Шн ла прнмѣжѣдѣнѣлѣе вѣрѣмѣи аѣлѣсѣ сѣ кѣжрѣмѣнпѣорн, шн кѣлѣрѣцнпѣорн, де тнрѣаннѣи пѣтрѣи, шн де
обѣщѣе фѣннѣлѣорѣ мѣжнѣстѣннѣи шн внѣстѣрѣчн дѣнѣ тѣмѣлѣе вѣлѣнѣ кнлнпѣор, шн фнѣнпѣорн дѣннѣзѣбѣскѣ
лѣи мѣрѣжнѣтѣ, шн сѣннѣтѣлѣи мѣннѣтѣлѣи аѣсѣнѣлѣи де мѣлѣтѣ орн фпѣрѣлѣ мѣлѣтѣ аѣжѣтѣорн. Шн
чѣлѣ де кѣжѣтѣ тѣлѣтѣ маи мѣрѣ, сѣннѣтѣи шн кѣдѣолнчѣщн шн апѣстѣолнчѣщн внѣстѣрѣчн, фпѣлѣтѣ пѣщн
тѣнѣи аѣрѣтѣлѣпѣтѣ аѣжѣтѣорн кѣ мѣлѣтѣ фѣлѣннѣ карѣ лѣкѣрѣлѣ аѣчѣстѣа аѣстѣе чѣлѣ дѣнѣ тѣжѣю аѣ вѣнѣтѣлѣ
цнлѣор. Днрѣпѣтѣ аѣчѣлѣ фѣтѣе пѣтрѣлѣрѣхѣлѣ царнградѣлѣи, скрѣннѣдѣ кѣтѣрѣтѣ мнѣлѣлѣ, внрѣлѣи
тѣорнѣлѣ вѣлѣгѣрѣен, знчѣе, аѣдѣкѣ чѣлѣлѣлѣлѣтѣ лѣкѣрѣлѣ, мнчн аѣлѣкѣ фѣлѣсннѣцѣлѣе, Іѣрѣ нѣвѣннѣ, а кѣ
рѣ аѣстѣе пѣнпѣрѣлѣ вѣстѣрнѣкѣ нѣмѣлѣрѣтѣе кѣщнпѣтѣрн, нѣмѣорѣтѣлѣи сѣфлѣтѣ лѣкѣрѣщѣ, шн аѣжѣцн вѣстѣ
рѣчнѣи фпѣжѣю, кѣскрнпѣтѣрѣ чѣлѣ нѣсѣлѣ рѣсѣнпнпѣтѣ фѣннѣдѣ, аѣлѣтѣ нѣзѣвѣдѣлѣ чѣлѣе вѣкѣю, шн кѣ не
вѣе аѣфлѣлѣтѣ асѣщнпѣтѣ, де прѣсѣщнѣ чѣн де царѣтѣ, ла рѣжнѣдѣлѣлѣ тнпнпѣкѣлѣи блнннѣсѣ, спрѣ лѣ
снѣ чѣтѣнѣрѣ сѣлѣи тѣкѣмнѣтѣ. Аѣдѣлѣ кѣ сѣлѣи пѣжѣмѣчнпѣ флѣмѣба рѣжнѣщѣсѣкѣ, шн сѣлѣи тнпнпѣрн
шн дннпѣтрамѣрнпѣтѣлѣе кѣлѣтѣлѣлѣтѣ, аѣпѣжѣтѣ кѣщнпѣ фпѣкѣжнѣдѣ лѣи дѣлѣтѣ мѣнчнѣи внѣстѣрнчнѣи асѣщн
тѣи. Аѣтрѣлѣ кѣвѣтѣкѣа скрнпѣтѣрѣтѣ пѣжѣмѣчннѣдѣсѣ пре аѣнѣлѣа рѣжнѣщѣсѣкѣ аѣлѣвѣ асѣтѣ чнпѣи сѣлѣи

tesc să trage despre diregătorie de patrichii și de sfeatnici împărății grecești, precum au fost, pre vremea lui Ioan Vatați, cel ce era păharnic și domn Thrachiei, Ioan Cantacozino carele au oștit asupra ghinovezilor celor de la Rodos, pre la leatul 1225 de la Hristos, căruia nepot au fost cela ce și împărat Țarigradului au ajunsu, Ioan Cantacozino, nu numai slujit la ceale politicești și iscusit de multa bunătate ce avea spre cei de supt stăpînire, ce și ales bogoslov: întîiu că au hulit ceale pămîntești și au ajuns pre pămînt înger, ca un alt apostol nou, pre Hristos numai, și iubindu-L, și cîstigîndu-L; și a doua că au tălmăcit, den Dumnezăiescul Duh, Cîntarea cîntărilor, care tălmăcirea aceea asemănare nici au priimit, nici va priimi în veaci; a treia că au acoperit hulele și blestemele prorocului celui mincinos mai mult decît alt fieștecare, și, după aceea, le-au muștrat și basne le-au arătat, cu sila cuvîntului și cu putearea Scripturilor. Deci, de au scris după aceea unii dascalii ai Răsăritului și ai Apusului împotriva minciunii pîngăritului aceluia, de la acesta au luat pricinile, și a scrie, și a lăsa scrisori bune și cu tărie. Deci dentru acela au fost și iaste neamul Măriei Tale slăvit, și la politiceștile stăpîniri lăudat, și la dumnezăiasca credință vestit, și la duhovniceasca înțelepciune minunat. Derept aceea și pre vremea lui sultan Suliman, fericitul strămoșul Măriei Tale, Dimitrie Cantacozino, cu multa lui înțelepciune au oprit și n-au surpat păgînii bisearicile Țarigradului, precum îl luoașe cu sabia și avea direptate, după legile lor, să nu lase acolo bisearică de creștini. Și după acela, pînă în zilele Mării Tale, vreadnic de minune iaste cel lăudat neam al Mării Tale, precum mărturiseaște cea iubitoare de Dumnezău viață a fericitului părintelui Mării Tale, răposatului Costantin Cantacozino, carea cinstea bunătății lui era mai peste toată lumea. Iară și despre partea maicii Măriei Tale într-acestaș chip au fost și iaste, pentru că Basarabă, după cum zice istoricul care să cheamă Halcondil, la a șaptea carte a Istoriei lui, fost-au pe vremea lui sultan Murat, tatăl lui Mehmet, celui ce au luat Țarigradul, al doilea neam de domnie, de vreme ce acesta au adus pre Dan, feciorul lui Băsărabă, domn Țării Rumânești; că și Băsărabă adecă domn era, după a acestuiaș Istorie, care scrie la al noaolea carte, cînd domnia Țării Rumânești biruia pînă la Marea Neagră, de vreme ce și cetatea Chiliei au fost parte de Țara Rumânească, că și Vlad Vodă, dentr-aceleș neam, au domnit pre la leatul 1455 de la Hristos. Iară den vremea lui Băsărabă Vodă și a lui Dan Vodă, de nu avem elinească istorie cîți nepoți de ai lor au domnit, însă avem mii de alte istorii, căci, cînd nepoții lor domnia și să numia Băsărabăști, cînd era boiari, măcară că, pentru zavistia stăpînitorilor celor tirani, să chema și ei, feciori de domn, cu alt nume. Și acesta s-au făcut de multe ori, pînă la Șarban Voievod, părintele maicei Măriei Tale, doamnei Elinii, care și cu lucrul și cu cuvîntul era prealuminată, și pînă la Matei Voievod cel vestit, și pînă la Costantin Voievod, cel despre mumă unchiul Măriei Tale, și pînă în zilele Mării Tale prealuminate. Dirept aceea și vrednicia Mării Tale neasămănată iaste, căci că neamul, și despre tată, și despre mumă, să trage de multe împărății și domnii, măcară că slăvit au fost, iară în cea de apoi întru boierie slujia. Iară Măria Ta pre acesta la puteare domnească l-ai rîdicat, însă domnind iară împărătește și stăpînind iară cu mare cuviință, norodului povățuitoriu fiind, iară de noroadă a purta grijă și spre limbi fiind făcătoriu de bine; pentru că prea milostiv ești și dulce făcătoriu de bine, chivernisești și bine oblăduiești; iară n-ai pre altul aseamenea, plinești chipul părintesc, cel împărătesc, iară mai vîrtos cinste strămoșilor făcîndu-te, au de strămoș cinstindu-te. Dirept aceea dăruiți-s-au și ceale peste fire lucruri, nu numai căci den tinereaște te-ai arătat luminat spre politiceștile stăpîniri, [ce] și spre toate te-ai arătat știut; și la primejdiile vremii ales otcîrmuitoriu și curățitoriu de tiranii patriei, și de obștea sfintelor mînăstiri și biseareci den temelie bun chititor, și înnoitoriu Dumnezăiescului Mormînt, și Sfîntului Muntelui Athonului de multe ori întru multe ajutoriu, și, cea decît toate mai mare, sfintei și catholiceștii și apostoliceștii Biseareci, în multe părți te-ai arătat ajutoriu, cu multe fealiuri, care lucrul acesta iaste cel dentîiu al bunătăților. Dirept aceea Fotie, patriarhul Țarigradului, scriind cătră Mihail, biruitoriu Bulgariei, zice: „Adecă cealealte lucruri, mici aduc folosințele, iară nevoița care iaste pentru besearică nemoarte cîstigări nemortului suflet lucrează!“. Și ajuți Besearecii: întîiu, că Scriptura cea Noo, răsipită fiind, după izvodul cel vechiu, și cu nevoie aflată, a să citi de preoții cei de țară, la rînduiala tipicului elinesc, spre lesne cetire o ai tocmit; a doua, că o ai tălmăcit în limba rumânească și o ai tipărit, și, dintr-a Mării Tale cheltuială atîtea cărți făcînd, le-ai dat Maicii Bisearecii a să citi; a treia, că Veachea Scriptură tălmăcîndu-o pre limba rumânească, aiave a să citi o ai

фекхупъ, кѣ дѣврѣме чедупъ поаиичециле леци, нхѣт каде ѿмѣлѣи греко, анѣ ши лециле грѣ
 члоръ, кѣ кжѣтѣ ера ман дирѣпътѣ крещинѣи рѣмжнѣи, ещѣ лецилеахѣи дѣмнзѣхъ, каре жѣсте сѣж
 та скрѣпѣхѣтѣ, ши дѣврѣмѣтѣ ла рѣмжнѣи салъ планинѣтѣ кѣ вѣжнѣхѣлѣ апѣтолѣхѣи филипѣ. Каре аѣ
 зѣнѣ кѣтѣрѣ хадѣмѣлѣ фѣпѣрѣтѣсѣи едѣсѣпнлоръ, ѿаре кѣноши чѣле че чѣлѣши, прекумъ зѣи того
 слокѣи. чѣл че нѣ кѣноше стѣнѣстѣ кѣноскѣтѣ. Дирѣпѣтѣ ачѣла спре мѣстрѣрѣ зѣчѣлѣ, дѣмнзѣхъ
 жѣи довилооръ прѣи гѣлѣлѣ, прѣ кѣмъ зѣче апѣтолѣлѣ кѣтѣрѣ коринѣтѣни, кѣ аѣлѣе анѣи ши кѣ аѣлѣе
 вѣзе воиу грѣи кѣтѣрѣ дѣжнѣи, ши ници аѣша нѣмѣтѣворѣ аскѣлѣтѣ, ачѣлѣта ши ла рѣмжнѣи салъ
 планинѣтѣ. Кѣ кѣ глаѣсѣ еѣрѣи грѣи нѣдо лорѣ дѣмнзѣхъ нѣ аскѣлѣтѣ тѣрѣ аѣкѣмъ сѣнѣта скрѣпѣхѣтѣ прѣ
 невоицилѣ мѣрѣнтѣлѣе стѣчнѣтѣше, ши кѣноскѣхѣтѣ стѣфѣче ши ламарѣи ши ла мици. Ши дѣ врѣ
 ме че чѣл апѣокиа апѣтолѣ Костанѣтѣни фѣпѣрѣтѣ, кѣчи аѣ скрѣсѣ сѣнѣта скрѣпѣхѣтѣ, ла ѿсамѣ
 дѣ кѣрѣци, ка стѣстѣ чнѣтѣскѣ прѣ ла вѣсѣрѣнѣле чѣле дѣи царѣгладѣ, стѣлѣхѣтѣ ши стѣчнѣтѣше,
 кѣ кжѣтѣ ман вѣжѣтѣсѣ врѣдѣниѣ дѣ мѣи дѣлѣлѣдѣ еѣши мѣрѣлѣтѣ, каре ла ѿуны нороѣдѣ фѣтрѣгѣ дѣи кѣ
 вѣжнѣхѣлѣ аѣи дѣмнзѣхъ. Ка ѿаре че аѣминѣтѣ фѣи нѣдо пѣнѣтѣ аѣкѣмъ сѣпѣтѣ аѣкоперѣмжнѣи ши ѿпѣи фѣ
 сѣтѣшнѣи. Ка стѣ аѣминѣтѣзе чѣлоръ дѣи каѣстѣ аѣи вѣсѣрѣнѣи нороѣде. Рѣмжнѣлооръ молѣоѣвѣнѣлооръ,
 ши ѿугрѣвлѣхѣлооръ. Крещинѣлѣ сѣнѣтѣлѣ златѣлѣстѣ прѣ рѣмжнѣи, прѣ карѣи ши аѣкѣхѣлѣтѣи нѣсѣлѣ
 аѣи фѣи нѣмѣскѣ лѣтѣпнѣсѣнѣле чѣле вѣсѣрѣчѣши, фѣвѣцѣжѣдѣ прѣ ѿуниѣ дѣмѣтрѣжнѣи кѣрѣте ши анѣи
 вѣ елнѣтѣскѣ, ши кѣ ачѣла аѣ фѣвѣцѣлѣ прѣ чѣлѣ лѣлѣци. Тѣрѣ мѣрѣлѣтѣ анѣшѣ дѣ аѣжѣтѣ анѣи ѿнѣ
 аѣлѣсѣ ла стѣвѣжѣширѣ дѣстѣвѣжѣширѣ, фѣвѣцѣжѣдѣ аѣжѣтѣ нороѣде стѣкѣцѣте зѣсѣла ши нѣлѣпѣтѣ лѣцѣтѣ
 аѣи дѣмнзѣхъ, ши сѣра ши дѣмнѣтѣца ши амѣлѣзѣзи стѣ повѣстѣскѣ минѣнѣле аѣи. Ши стѣ шнѣ
 кѣвнѣтѣзе фѣпѣлѣтѣ врѣмѣ прѣ дѣмнѣлѣ, ши кѣнѣдѣ сѣборѣ кѣлѣка ши кѣнѣдѣ сѣборѣ сѣлѣлѣ, ши кѣдѣ
 борѣ кѣлѣтѣорѣи, ши кѣнѣдѣ ворѣ шѣдѣтѣ, аѣлѣтѣ дѣмнзѣтѣска порѣнѣкѣтѣ, каре грѣлѣце ла аѣлѣ, ѿ, каѣтѣ ла
 аѣдѣла лѣтѣце. Ши дѣврѣме че ѿуѣлѣла епѣископѣлѣ гѣпѣднѣлѣ жѣсте лѣлѣдѣлѣтѣ, кѣпрѣ врѣмѣтѣ аѣи вѣ
 лѣнѣдѣанѣ, аѣ тѣлѣмѣчнѣтѣ ѿуниѣ пѣрѣци аѣле сѣнѣтен скрѣпѣхѣтѣи спре анѣи лорѣ ка стѣстѣ фѣпѣрѣтѣскѣ
 ѿамѣнѣи нѣмѣлѣхѣи стѣлѣ, дѣи пѣжнѣтѣ чѣлѣ кѣтѣ, аѣ фѣвѣцѣтѣхѣи дѣхѣлѣхѣи, кѣ кжѣтѣ ман вѣжѣтѣсѣ еѣши мѣ
 рѣлѣтѣ врѣдѣниѣ дѣ чнѣстѣ, тѣлѣмѣчнѣдѣ ши дѣжнѣдѣ, нѣ ѿаре карѣ пѣрѣци, че тѣлѣтѣ скрѣпѣхѣтѣ,
 ши ници лѣлѣцнѣтѣ пѣрѣтнѣтѣ дѣ елнѣи, чѣлѣ фѣтрѣци, ши дѣ мѣлѣте фѣлѣорѣи дѣ нороѣде, ши ман вѣжѣ
 тѣсѣ фѣпрѣхѣнѣтѣ фѣи нѣдо фѣтрѣ тѣлѣ кѣ кадѣлѣчѣска вѣсѣрѣнѣкѣтѣ, ши сѣфѣкѣхѣтѣ прѣ кѣмъ порѣлѣчѣ
 це дѣмнѣлѣ, ла аѣлѣ, ѿ, каѣтѣ, аѣлѣи гѣсѣанѣ еѣлѣнѣлѣ, тѣоци фѣвѣцѣлѣ дѣ дѣмнзѣхъ. Стѣвѣсѣи скрѣи
 тѣорѣлѣ дѣпѣтѣмжнѣтѣ вѣрѣднѣчѣлѣ ши мѣрѣнѣ рѣмжнѣлооръ скрѣи нѣдѣ, нѣман прѣ ѿѣлѣшнѣи вѣрѣмѣи ачѣлѣ
 каре ера аѣлѣпра вѣрѣжѣмѣшнѣлоорѣ цѣрѣжнѣи нѣмѣтѣрѣ. Тѣрѣ фѣзѣлѣле мѣрѣнтѣлѣе, ши вѣрѣлѣци ши
 мѣлѣри ши тѣнѣри лѣвѣнѣдѣ аѣрѣмѣ вѣрѣлѣтѣорѣ сѣнѣта скрѣпѣхѣтѣи ѿщѣсѣкѣ фѣпѣрѣнѣтѣ, нѣ спре ѿамѣнѣи
 ши тѣрѣпѣ ши сѣжнѣце, че спре фѣпѣрѣлѣцнѣи вѣкѣлѣхѣи ачѣстѣлѣ кѣтѣрѣ чѣле дѣхѣокинѣтѣши аѣле вѣкѣлѣнѣи
 ши дѣжнѣдѣ рѣзѣвои ши вѣрѣнѣнѣдѣ. Прѣ кѣмъ ши дѣмнѣлѣ постнѣнѣдѣ, аѣлѣтѣ кѣмъ зѣче скрѣпѣхѣтѣ
 аѣи вѣрѣлѣтѣ прѣ дѣлѣволѣлѣ, ши дѣ аѣре пѣломеѣлѣ фѣпѣрѣлѣтѣлѣ еѣлѣпѣтѣлѣхѣи ман мѣре лѣлѣдѣтѣ, каре аѣ
 тѣлѣмѣчнѣтѣ сѣнѣта скрѣпѣхѣтѣи дѣи анѣи ѿвѣрѣсѣкѣтѣ спре чѣлѣ елнѣтѣскѣ, дѣкжѣтѣ аѣ зѣднѣтѣ чѣле
 дѣлѣ мѣмѣфѣсѣи пѣрамнѣде. Ши аѣ тѣлѣмѣчнѣтѣ чѣле пѣтрѣлѣ кѣрѣци, дѣ аѣстрономѣе. Кѣ кжѣтѣ ман
 вѣжѣтѣсѣ мѣрѣлѣтѣ еѣши врѣдѣниѣ дѣ мѣлѣте ши мѣри лѣлѣдѣ, каре ѿнѣ тѣлѣмѣчнѣтѣ спре анѣи лорѣ чѣлѣ
 дѣ мошѣе лѣоѣлѣхѣи, нѣ спре тѣрѣфѣтѣ прѣкумъ ачѣла, че пѣнѣтрѣлѣ мжнѣтѣнѣрѣ нороѣделѣорѣ, ши дѣхѣоки
 чѣсѣкѣтѣ хрѣанѣи аѣкреднѣчѣошнѣлоорѣ. Мѣрѣле костанѣднѣи ѿспѣлѣжнѣдѣ прѣ ѿаре карѣи дѣи епѣископѣи, прѣ
 кѣмъ еѣсѣвѣе скрѣе ла вѣлѣца аѣи, нѣлѣврѣтѣ стѣстѣ лѣлѣде дѣ тѣлѣтѣ ши дѣ дѣлѣднѣлѣ. Ши дѣ фѣнѣлѣцѣ
 рѣтѣ фѣпѣрѣтѣскѣ, ши дѣ чѣле аѣмѣлѣнѣи вѣрѣнѣнѣце, ши пѣсѣлѣтѣ, ши нѣспрѣвѣнѣри, че стѣ вѣлѣхѣра кѣ
 чи стѣ аѣфѣлѣ, фѣпрѣлѣнѣтѣ лѣкѣрѣтѣорѣи ла еѣлѣлѣ аѣи хѣсѣ, пѣнѣтрѣлѣ ачѣла ши знѣтѣ, вѣи сѣжнѣтѣци епѣи
 пи крещинѣлооръ прѣ дѣнѣлѣхѣнѣтрѣлѣ лѣкѣрѣжнѣдѣ тѣанѣле, Тѣрѣ ши еѣлѣ фѣсѣлѣми епѣископѣи сѣжнѣтѣ, лѣкѣрѣжнѣдѣ
 фѣпрѣлѣнѣтѣ ла чѣле дѣ аѣфѣрѣтѣ знѣдѣри дѣ дѣмнзѣтѣеши вѣсѣрѣчѣи, фѣноири аѣлѣчѣри дѣ аѣминѣи, ши аѣри
 зѣтѣри дѣ аѣминѣи. Ши ман мѣлѣтѣ ачѣлѣта ка кѣлѣжнѣтѣлѣ аѣи дѣмнзѣхъ стѣстѣ аѣдѣсѣтѣ ши стѣстѣ фѣ
 мѣлѣцѣтѣскѣ спре нороѣде, Ка ачѣстѣтѣ сѣжнѣтѣ ши аѣамѣрѣнтѣлѣе фѣдирѣпѣтѣри, Каре фѣцѣлѣпѣтѣнѣтѣ
 аѣи дѣмнзѣхъ тѣлѣ нѣскѣлѣтѣ. Ши аѣлѣкѣжнѣдѣтѣе шнѣ кѣлѣлѣнѣтѣлѣе, ши крѣскѣжнѣдѣтѣе ши фѣпѣлѣ
 аѣлѣтѣе дѣ аѣхѣлѣ сѣнѣтѣ сѣкнѣ тѣлѣ аѣрѣтѣлѣтѣ аѣминѣнѣдѣ, кѣлѣлѣмнѣ прѣ чѣн че сѣжнѣтѣ сѣпѣтѣ аѣкѣлѣ
 тѣлѣрѣтѣ мѣрѣнтѣлѣе, Кѣ сѣневоицилѣ прѣстѣе фѣри ка ачѣлѣта дѣскрѣпѣхѣтѣнѣлѣрѣ, Ка стѣ пѣтѣрѣскѣ дѣ
 нѣзѣтѣшнѣле порѣнѣчнѣ, стѣстѣ фѣтѣрѣскѣ фѣтрѣлѣ вѣлѣцѣтѣ вѣтѣнѣкѣтѣ, Дирѣпѣтѣ ачѣла рѣгѣтѣмъ кашнѣ дѣ
 кѣмъ фѣнѣнѣтѣе стѣфѣи апѣлѣтѣтѣ вѣнѣтѣлѣтѣ ши бѣна крѣднѣицѣ пнѣлѣтѣ, Нѣнѣлѣман чѣлорѣ дѣи зѣ
 лѣле мѣрѣнтѣлѣе, че ши фѣлѣрма мѣрѣнтѣлѣе аѣтѣотѣ нѣмѣлѣ ѿменѣскѣ, бѣна ши мѣрѣтѣ фѣвѣцѣтѣ
 тѣлѣрѣтѣ бѣне ши мѣри лѣкѣрѣжнѣдѣ. Пѣнѣтрѣлѣ каре ман вѣжѣтѣсѣ, ши чѣлѣ нѣспѣлѣтѣ ши вѣтѣнѣкѣтѣ фѣпѣ
 рѣцѣлѣ чѣрѣнѣлоорѣ, вѣлѣдѣрѣлѣ мѣрѣнтѣлѣе мошѣнѣрѣе нѣкаѣтѣнѣтѣтѣ, Ши лѣкѣлѣшѣ нѣ мѣлѣтѣтѣ, ши
 пѣстѣе фѣри фѣтрѣлѣкѣшнѣгѣрѣтѣ дѣмнзѣтѣеши дѣсѣфѣтѣчнѣи чѣн нѣсѣрѣкѣтѣе фѣвѣчнѣи вѣлѣнѣлѣрѣ дѣмнѣо.

Доснѣлѣ дѣи мѣла аѣи дѣмнзѣхъ Патрѣлѣхѣ сѣнѣтѣи чѣтѣлѣци гѣрѣслаи мѣлѣлѣи
 ши аѣтѣлѣтѣ пѣлнѣстнѣна рѣлѣгѣтѣорѣи дѣ стѣнѣтѣлѣтѣ мѣрѣнтѣлѣе.

făcut. Că, de vreme ce, după politiceștile legi, nu să cade omului grec a nu ști legile grecilor, cu cât era mai drept creștinii rumâni să știe legile lui Dumnezeu, care iaste Sfinta Scriptură. Și adevărat la rumâni s-au plinit cuvântul Apostolului Filip care au zis cătră hadîmul împărăteasii etiopilor: „Oare cunoști ceale ce citești?”; precum zic bogoslovii: „Cel ce nu cunoaște, să nu să cunoască!” Drept aceea spre muștrare zicea Dumnezeu jidovilor pren Isaia, precum zice Apostolul cătră corintheani: „Cu alte limbi și cu alte buze voiu grăi cătră dînșii, și nici așa nu mă vor asculta“. Aceasta și la rumâni s-au plinit. Că, cu glas striin grăind lor Dumnezeu, nu asculta, iară acum Sfinta Scriptură, prin nevoința Măriei Tale, să citeaște și cunoscută să face și la mari și la mici. Și de vreme ce cel atocma Apostol Costantin împărat, căci au scris Sfinta Scriptură, la o samă de cărți, ca să să citească pre la besearicile ceale den Țarigrad, să laudă și să cinsteaște, cu cât mai vîrtos vreadnic de mii de laude ești Măria Ta, care la un norod întreg dai cuvîntul lui Dumnezeu, ca oarece lumină fiind pînă acum supt acoperemînt, și o pui în sfașnic, ca să lumineaze celor den casă ai besearicii noroade: rumânilor, moldoveanilor și ugrovlahilor. Creștinat-au sfîntul Zlataust pre rumâni, pre carii și „lăcuiorii Nistrului“ îi numesc leatopiseștile ceale beserecești, învățînd pre unii dentr-înșii carte și limba elinească, și cu aceea au învățat pre ceialalți. Iară Măria Ta, lipsă de atîtea ani o ai adus la săvîrșire desăvîrșit, învățînd atîtea noroade să cugete ziua și noaptea Leagea lui Dumnezeu, și sara, și dimeneața, și amiazăzi să povestească minunile Lui, și să binecuvinteaze în toată vremea pre Domnul, și cînd să vor culca, și cînd să vor scula, și cînd vor călători, și cînd vor șădea, după dumnezeiasca poruncă, care grăiaște la al 6 cap la A doua Leage. Și de vreme ce Ulfila, episcopul gothilor, iaste lăudat că pre vremea lui Valendian au tălmăcit unile părți ale Sfintei Scripturi spre limba lor ca să să întărească oamenii neamului său den pîinea cea vie a învățaturii duhului, cu cât mai vîrtos ești Măria Ta vreadnic de cinste, tălmăcind și dînd nu oarecare părți, ce toată Scriptura, și nici la pușină părțica de limbi, ce la întregi și de multe fealiuri de noroade, și mai vîrtos împreunate fiind întru toate cu catholiceasca Besearică. Și să făcură, precum poruncește Domnul, la al 6 cap al lui Ioan Evanghelistul, „toți învățați de Dumnezeu“. Stravon, scriitoriul-de-pămînt, vrednicia și mărirea rumânilor scriînd, numai pre ostașii vremii aceia care era asupra vrăjmășilor țării îi numără. Iară în zilele Măriei Tale, și bărbați, și muieri, și tineri, avînd armă biruitoare Sfinta Scriptură, oștesc împotriva, nu spre oameni, și trup, și sînge, ce spre împărății veacului acestuia, cătră ceale duhovnicești ale vicleniei, și dînd războiu, și biruind, precum și Domnul, postînd, după cum zice Scriptura, au biruit pre diavolul. Și de are Ptolomeu, împăratul Eghiptului, mai mare laudă, care au tălmăcit Sfinta Scriptură den limba ovreiască spre cea elinească, decît au zidit ceale de la Memfes piramide și au tocmit ceale patru cărți de astronomie, cu cât mai vîrtos Măria Ta ești vreadnic de multe și mari laude, care o ai tălmăcit spre limba cea de moșie a locului, nu spre trufă precum acela, ce pentru mîntuirea noroadelor și duhovnicească hrană a credincioșilor. Marele Costandin, ospătînd pre oarecarii den episcopi, precum Evseviev scrie la viața lui, n-au vrut să să laude de stemă și de diadimă, și de înălțarea cea împărătească, și de ceale lumești biruințe, și pompe, și isprăviri, ce să bucura căci să afla împreună-lucrătoriu la Evanghelia lui Hristos; pentru aceea și zicea: „Voi sînteți episcopi creștinilor pre denlăuntru lucrînd tainele, iară și eu însumi episcop sînt, lucrînd-împreună la ceale de afară zidiri de dumnezeiești besearici, înnoiri, aduceri de lumini și aprinzări de lumini“. Și, mai mult aceasta, ca cuvîntul lui Dumnezeu să să adaogă și să să înmulțeașcă spre noroade, ca acestea sînt și ale Mării Tale îndirepțări, care înțelepciunea lui Dumnezeu te-au născut și, aplecîndu-te bine cu bunătățile, și crescîndu-te, și împlîndu-te de Duhul Sfînt, ochiu te-au arătat, luminînd cu lumină pre cei ce sînt supt ascultarea Mării Tale, cu o nevoință preste fire, ca aceasta a Scripturilor, ca să păzească dumnezeieștile porunci, să să întărească întru viață veacinică. Drept aceea rugăm ca și de-acum înainte să fii a toată bunătatea și buna credință pildă, nu numai celor den zilele Mării Tale, ce și în urma Mării Tale, a tot neamul omenescu, buna și marea învățatură bune și mari lucrînd. Pentru care, mai vîrtos, și cea nespūsă și veacinică împărăția ceriurilor va dărui Mării Tale moștenire neclătită, și lăcaș nemutat, și peste fire, întru cîștigarea dumnezeieștii desfătaciuni cei nestricate în veacii veacilor, amin!

Dositheu, den mila lui Dumnezeu patriarh Sfintei Cetăți Ierusalimului
și a toată Palistina, rugătoriu de sănătatea Mării Tale.